

Veerkrachtprojecten van Augeo Foundation

Onderzoek naar de impact ervan

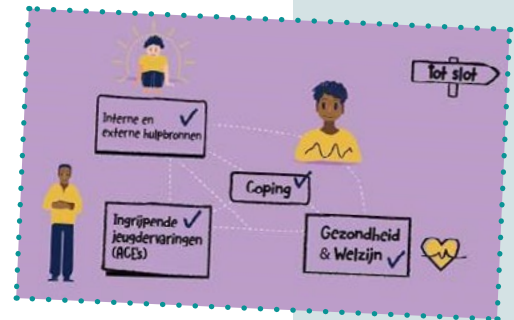

AUGEO FOUNDATION

Hoe kan het dat sommige mishandelde, verwaarloosde of seksueel misbruikte kinderen ondanks hun ingrijpende jeugdervaringen opgroeien tot gezonde volwassenen? Terwijl anderen er hun hele leven negatieve gevolgen van ondervinden. Een verklaring hiervoor kan gevonden worden in het concept 'veerkracht'. Om het mentaal welzijn en de veerkracht van deze kinderen te bevorderen, heeft Augeo Foundation het programma Veerkracht opgezet. Maar werken de projecten ook? Hebben ze impact? Wat is het effect op kinderen? Dat is nu onderzocht.

Veerkracht

Veerkracht is het vermogen om na ingrijpende ervaringen terug te veren, goed te functioneren en door te groeien. Veerkracht is geen eigenschap die een kind wel of niet heeft: het is een dynamisch proces van verschillende factoren, die met elkaar verbonden zijn en elkaar positief of negatief kunnen beïnvloeden. Dit proces wordt toegelicht in het 'Veerkrachtportfolio model' van Grych, Hamby & Banyard (2015). Dit theoretische model vormt de basis voor de projecten die Augeo uitvoert en onderzoekt in haar veerkrachtprogramma.

Het Veerkrachtportfolio model

Hoe groot de gevolgen zijn voor een kind dat thuis onveilig opgroeit, hangt voor een groot deel samen met persoonlijke eigenschappen en vaardigheden (interne hulpbronnen) en bronnen van steun buiten het kind zelf (externe hulpbronnen). Hoe meer en hoe meer divers deze zijn ontwikkeld, des te rijker is het veerkrachtportfolio van het kind.

Het veerkrachtportfolio wordt grotendeels gevuld in relaties met anderen. Veerkracht kan zich alleen binnen veilige en zorgzame relaties met anderen ontwikkelen: met ouders, andere volwassenen, en peers bijvoorbeeld. Omgevingsfactoren zoals sociale cohesie en een gezonde leefomgeving kunnen ook de veerkracht versterken. Zelf- en emotie-regulerende vaardigheden, interpersoonlijke krachten en betekenisgevende vaardigheden blijken de interne hulpbronnen die de meeste invloed hebben op een gezonde aanpassing na geweld. Of een kind omgaat met stressvolle omstandigheden door te mijden, actief te handelen of sociale steun te zoeken, hangt samen met zijn verdere veerkrachtportfolio.

Sociale steun

Het ervaren van sociale steun is een belangrijke component in het veerkrachtportfolio. Uit onderzoek naar de impact van ingrijpende jeugdervaringen blijkt dat het bieden van sociale steun aan kinderen die te maken hebben met ingrijpende jeugdervaringen, zoals het meemaken van kindermishandeling, een belangrijke rol speelt bij het beperken van fysieke en psychische schade. In zijn algemeenheid bestaat sociale steun uit het tegemoetkomen aan de persoonlijke en/of familiale wensen door het formele of informele sociale netwerk. Het formele netwerk bestaat uit officiële instanties, zoals school, werk, professionele hulpverlening en medische zorgverleners. Het informele netwerk bestaat uit iedereen die bij het gezin betrokken is buiten de officiële instanties om, zoals familieleden, vrienden en buren. Er zijn sterke aanwijzingen dat het ervaren van sociale steun zorgt voor betere ontwikkelingsuitkomsten van een kind dat te maken heeft gehad met mishandeling en/of verwaarlozing ten opzichte van kinderen die hetzelfde hebben meegemaakt, maar geen sociale steun ontvangen hebben. Met andere woorden: het ontvangen van sociale steun zorgt ervoor dat een kind veerkrachtiger met een ingrijpende ervaring om kan gaan.

In deze [animatie](#) wordt het Veerkrachtportfolio model uitgelegd.

Programma Veerkracht Augeo Foundation

Augeo Foundation draagt met concrete projecten bij aan het veerkrachtportfolio van kinderen die ingrijpende ervaringen hebben meegemaakt door m.n. hun externe en interne hulpbronnen te versterken. De projecten richten zich op het stimuleren van sociale steun en het beïnvloeden van omgevingsfactoren voor het kind, en daarnaast ook op het versterken van regulerende vaardigheden. Met diverse evaluatie-onderzoeken, deels uitgevoerd in samenwerking met externe onderzoeksbureaus, hebben we de impact van een aantal van deze projecten onderzocht. Hoe heeft men de implementatie ervaren? Wat voor effect heeft het programma op kinderen? Wat zijn verbeterpunten? Wat vinden kinderen van de programma's?

De tot nu toe onderzochte projecten in het veerkrachtprogramma van Augeo Foundation zijn:

- Handle with Care: snelle steun op school voor kinderen na een ingrijpende gebeurtenis
- Crisisfonds: steun in crisistijd voor gezinnen met een beschermingsmaatregel
- Zomerkansen: veerkrachtversterkende activiteiten in de zomervakantie
- Ruggensteun: snelle steun voor kinderen in de maatschappelijke opvang
- Levenskunde: versterken van zelfregulerende vaardigheden
- Ouderbijeenkomsten: psycho-educatie voor ouders

De opbrengsten van het veerkrachtprogramma

De projecten hebben er concreet aan bijgedragen dat het veerkrachtportfolio van kinderen versterkt kon worden doordat:

- kinderen die ingrijpende gebeurtenissen meemaken zichtbaar zijn geworden;
- professionals rondom het kind begrijpen dat steun belangrijk is, en weten hoe zij het kind sociale steun kunnen bieden;
- ouders in gezinnen waar geweld speelt/heeft gespeeld beter begrijpen wat dit voor hun kind betekent en hoe ze hun kind kunnen steunen;
- kinderen vaardigheden hebben geleerd in het omgaan met angst en spanning;
- kinderen zich gezien voelen, ervaren dat zij er toe doen, en zich kunnen ontspannen in hun directe omgeving.

Samenvattend kunnen we stellen, dat betrokkenen in alle projecten een positief effect ervaren op hun mogelijkheden om bij te dragen aan de veerkracht van kwetsbare kinderen, en dat kinderen, waar zelf bevraagd, een positief effect aangeven op de versterking van hun veerkrachtportfolio, waardoor zij beter in staat zijn om te ontspannen en met stress om te gaan. De meeste projecten dragen concreet bij aan het versterken van de externe hulpbronnen van het kind doordat sociale steun verleend kan worden (bijvoorbeeld Handle with Care, Ruggensteun, Ouderbijeenkomsten), ontspanning geboden wordt in de directe omgeving van het kind (bijvoorbeeld Crisisfonds, Zomerkansen) en/of aan het versterken van de interne hulpbronnen van het kind door bijvoorbeeld zelf- en emotie-regulerende vaardigheden te stimuleren, denk daarbij bijvoorbeeld aan Levenskunde).

In totaal zijn in deze projecten ruim 70.000 kinderen direct bereikt met veerkrachtversterkende activiteiten. In de meeste projecten is daarbij gebruik gemaakt van het (lokale) sociale netwerk om het kind heen, zoals school, jeugdzorg, of gemeentelijke welzijnsorganisaties. Het project Ouderbijeenkomsten is hierop een uitzondering: dit project richt zich op ouders die contact hebben met bijvoorbeeld Veilig Thuis of de Raad voor de Kinderbescherming, en die zichzelf (vrijblijvend) konden aanmelden voor een bijeenkomst. Op deze manier bleek het moeilijk om de beoogde doelgroep te bereiken. Om zoveel mogelijk kinderen te bereiken met veerkrachtversterkende initiatieven verdient het dan ook aanbeveling om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande organisatorische structuren rondom kind en gezin.

In de animatie 'Veerkracht in vogelvlucht' worden deze projecten kort toegelicht.

Bekijk op de volgende pagina's de omschrijvingen van de afzonderlijke doelen en opbrengsten per project.

Handle with Care

Snelle steun op school voor kinderen na een ingrijpende gebeurtenis

Handle with Care (HwC) is een werkwijze om kinderen die thuis geweld meemaken, waarbij de politie over de vloer kwam, de eerstvolgende schooldag steun te bieden op school. Het versterkt dus de externe hulpbronnen van het kind, door sociale steun te bieden vanuit het formele netwerk. Als de politie ingrijpt bij huiselijk geweld, ontvangen scholen voorafgaand aan de volgende schooldag een 'HwC signaal'. De school weet dat er de avond ervoor bij het kind thuis geweld heeft plaatsgevonden en dat het kind daarom die dag snelle steun nodig kan hebben. Er wordt verder geen informatie gedeeld over de ingrijpende gebeurtenis. Leerkrachten bieden sociale steun, zoals zij ook doen bij bijvoorbeeld een overlijden of ongeluk. Het signaal wordt nadien vernietigd en niet besproken in leerlingdossiers of ouderavonden: het enige doel is het bieden van snelle steun na een ingrijpende geweldservaring thuis. Het kind voelt zich hierdoor veilig op school en kan toekomen aan leren en ontwikkelen.

Onderzoek

Om de impact van HwC te onderzoeken, heeft PI Research 70 interviews met betrokkenen uitgevoerd naar aanleiding van 48 signalen/kinderen binnen de pilot-gemeenten Heerlen en Wageningen. De belangrijkste conclusies uit de interviews zijn:

- De geweldsincidenten hadden veelal een ingrijpend en stressvol karakter voor de aanwezige kinderen. Voorbeelden van incidenten waren: getuige zijn van geweld, zelf slachtoffer zijn van geweld, vernielingen in huis en dronkenschap van ouders. Kinderen worden doorgaans bang en overstuur aangetroffen.
- De genoemde geweldsincidenten hebben gevolgen voor de kinderen. De kinderen kampen de volgende dag op school veelal met praktische problemen, zoals te laat komen, huiswerk dat niet af is of ontbrekende schoolspullen.

Daarnaast laat een kwart van de kinderen (milde) stresssignalen zien, zoals afhankelijk of teruggetrokken gedrag.

- Kinderen die thuis een geweldincident met ingrijpen van politie hebben meegemaakt, komen door de HwC werkwijze eerder en beter in beeld op school. Bij een derde van de signalen komt dit onverwacht: de school had niet door dat er thuis moeilijkheden speelden. Bij de overige signalen had de school wel door dat het thuis niet soepel liep, maar de betrokkenen hadden niet het idee dat het dusdanig ernstig was.
- Door HwC komt er steun op maat tot stand voor de kinderen. Betrokkenen binnen het onderwijs geven allen aan 'iets' gedaan te hebben voor de leerling na het HwC-signaal, bijvoorbeeld door een luisterend oor te bieden, hulp bij onafgemaakt huiswerk of positieve aandacht.
- Betrokken professionals zijn positief over de doelstelling, de manier van werken en de tijdsbelasting van HwC.

Op basis van deze resultaten heeft Augeo besloten om gemeenten en scholen te blijven ondersteunen die Handle with Care willen invoeren. Eind 2022 werken ruim 400 scholen in ongeveer 20 gemeenten met Handle with Care. Dit betekent concreet dat op al deze scholen een kind dat thuis geweld heeft meegemaakt, kan rekenen op snelle sociale steun op school. Augeo ondersteunt leerkrachten met scholing, materialen en praktische handreikingen om steun te kunnen bieden. Provincie Limburg heeft Handle with Care inmiddels breed uitgerold. Tevens onderzoekt Augeo de mogelijkheden voor een vorm van Handle with Care voor de kinderopvang.

Lees [hier](#) meer over het onderzoek.

Crisisfonds

Steun in crisistijd voor gezinnen met een beschermingsmaatregel

Het Crisisfonds was een samenwerkingsinitiatief van Augeo Foundation, Stichting Kinderpostzegels en Het Vergeten Kind gedurende de lockdown-periode aan het begin van de corona-pandemie in 2020. Gezinsvoogden of pleegzorgmedewerkers konden een bijdrage ontvangen uit het fonds, waarmee zij voor kwetsbare kinderen middelen konden aanschaffen naar eigen inzicht. Het doel was om kinderen te laten weten dat ze gezien werden, en hen direct, praktische steun te bieden. In de eerste fase van het Crisisfonds (maart – juni 2020) lag de nadruk met name op de aanschaf van spelletjes en vrijetijdsspullen om de isolatie door te komen. Bij deze kinderen ontbrak het regelmatig aan spullen die nodig zijn om thuis te leren, te ontspannen of om online contact te hebben met leeftijdsgenoten. De tweede fase (juni – september 2020) richtte zich op activiteiten, zo konden kwetsbare gezinnen vouchers krijgen voor dagjes uit, bioscoop of een zomerkamp. De aanschaf van middelen en het ondernemen van activiteiten zorgde ervoor dat kinderen zich konden ontspannen, waardoor stress verminderde.

Onderzoek

Het Crisisfonds is geëvalueerd door het Verwey-Jonker Instituut. In de eerste fase zijn er ongeveer 10.000 aanvragen goedgekeurd, waarmee in totaal 35.000 kinderen bereikt zijn. Gedurende de tweede fase wist het Crisisfonds 8.000 kinderen te bereiken.

Uit het onderzoek blijkt dat het gelukt is om de kinderen te bereiken die het hard nodig hebben. Op het moment van aanvraag speelden er verschillende soorten problematiek binnen de gezinnen. In bijna 90% van de aanvragen was er sprake van veel stress en in bijna evenveel gevallen speelden er gedragsproblemen bij de kinderen. Andere veelgenoemde problemen zijn armoede en psychische problemen bij de ouders of bij de kinderen.

Daarnaast blijkt dat de vouchers een positieve impact hebben op de kinderen en hun situatie. De hulpverleners geven aan dat de vouchers een lichtpunt zijn voor de kinderen in moeilijke tijden. Dit lichtpunt leidt af van de stress. Het Crisisfonds zorgde bij 54% van de kinderen voor minder stress. Daarnaast geven de vouchers bij 54% van de kinderen een gevoel van zichtbaarheid en waardering: de kinderen hebben het gevoel dat er iemand is die aan hen denkt.

Vanwege de positieve impact op omgevingsfactoren als het ervaren van sociale steun, heeft Augeo besloten het Crisisfonds door te zetten in de vorm van het Augeo Kinderfonds, waaruit hulpverleners twee maal per jaar een aanvraag kunnen doen voor de meest kwetsbare gezinnen.

Lees [hier](#) meer over het Crisisfonds.

Zomerkansen

Veerkrachtversterkende activiteiten in de zomervakantie

De zomervakantie in 2020 was voor veel kwetsbare kinderen een 'lege', onduidelijke en onzekere periode als gevolg van de corona-pandemie: geen school, weinig vakantiemogelijkheden, anderhalve meter maatschappij waarin veel laagdrempelige zomer-activiteiten, zoals zwembadbezoek, niet mogelijk waren of niet georganiseerd konden worden. Daarom bood Augeo Foundation gemeenten financiële ondersteuning bij het organiseren van veerkrachtversterkende activiteiten, waarbij kwetsbare kinderen zich konden ontspannen in hun directe omgeving.

Vanuit noodhulpperspectief is het belangrijk dat in deze periode het herstel van acute ontwikkelingsschade en het versterken van veerkracht centraal staan. Kinderen moeten zo snel mogelijk weer kunnen deelnemen aan onderwijs, aangevuld met spel en ontspanning in de eigen omgeving, waarbij (ook) begeleide activiteiten met een psychosociaal en veerkrachtversterkend karakter worden aangeboden.

Uit de evaluatie blijkt het volgende:

- De gemeenten geven aan dat er gedurende de activiteiten ruimte was voor informele gesprekken, waarin kinderen laagdrempelig kunnen praten over hun situatie. Volgens de betrokken professionals ervaren kinderen dit als prettig.
- Het is fijn dat er binnen de activiteiten ruimte is voor talent- en persoonlijke ontwikkeling, positieve vormen van vrijetijdsbespreking, ontspanningsoefeningen bij stress, bespreekbaar maken van gevoelens en gedachten, mindset en weerbaarheid.

Het project heeft op deze wijze bijgedragen aan het versterken van zowel de externe als interne hulpbronnen van het kind, door het stimuleren van ontspanning en beweging, aangaan van relaties, en regulerende vaardigheden.

Evaluatie

Uit de evaluatie van Zomerkansen blijkt dat er met het project 14.780 unieke kinderen binnen 127 kwetsbare wijken bereikt zijn. De kwalitatieve indrukken zijn per gemeente geëvalueerd.

[Lees hier meer over Zomerkansen.](#)

Ruggensteun

Snelle steun voor kinderen in de maatschappelijke opvang

Kinderen in de maatschappelijke opvang (MO) komen meestal vanuit een zeer stressvolle, onveilige en hectische situatie terecht in een nieuwe situatie die vaak ook stressvol is. Om gevoelens van stress te kunnen laten zakken en hun gevoel van veiligheid te vergroten, is het van belang dat kinderen zich veilig, gehoord en gesteund voelen. Een groot deel van het leven van kinderen vanaf 4 jaar speelt zich af op school. Een leerkracht kan beter passend handelen wanneer hem/haar bekend is dat het kind door MO begeleid wordt en de leerkracht op de hoogte is van de problematiek van het gezin. Het is daarom belangrijk dat de MO, de school én ouders structureel met elkaar samenwerken rondom een kind dat door de MO wordt begeleid.

Met Ruggensteun is die samenwerking tussen MO, onderwijs en ouders structureel geregeld en krijgen kinderen extra aandacht en een steuntje in de rug. Zo wordt er bijvoorbeeld als er sprake is van actueel huiselijk geweld of andere zorgen rondom het kind, ingezet op een gesprek tussen de ouders, de begeleider van de maatschappelijke opvang en de contactpersoon van school, met als doel gezamenlijk passende steun aan het kind te bieden en te helpen stress te verminderen. Dit project richt zich dus ook op het versterken van ouders door hen te helpen hoe zij hun kind kunnen steunen.

Onderzoek

PI Research heeft een kwalitatief praktijkonderzoek uitgevoerd naar de implementatie van Ruggensteun. Dit is onderzocht door middel van 31 semi-gestructureerde interviews met betrokkenen uit zowel MO als onderwijs, 5 ouders en 2 kinderen.

Uit de interviews blijkt dat de betrokkenen over het algemeen erg positief zijn: de ouders beoordelen Ruggensteun gemiddeld met een 7.6, de kinderen met een 7.0, de persoonlijke coaches met een 9.3 en de onderwijsprofessionals met een 9.0. Daarnaast is er een aantal andere belangrijke bevindingen:

- Er is eerder contact tussen school en maatschappelijke opvang, omdat vanaf de start van de begeleiding door MO duidelijk is wie de contactpersonen van het gezin zijn en naar welke school het kind gaat.
- Door vanaf de start van de begeleiding structureel samen te werken, ontstaat eerder een goed beeld van het kind, waardoor het beter steun op maat kan ontvangen.
- Een gezamenlijke, gestructureerde en standaard werkwijze neemt bij alle partijen weerstand weg. De werkwijze geeft houvast en biedt duidelijkheid: zo werken wij met elkaar samen, in het belang van de ontwikkeling van het kind.
- Er wordt optimaal gebruik gemaakt van elkaars deskundigheid, waardoor in alle contexten effectiever kan worden ingespeeld op de ondersteuningsbehoeften en eigenschappen van het kind.

Het project leidt dus tot een positief effect op het kunnen bieden van sociale steun vanuit het formele en informele netwerk aan kinderen in de MO, en versterkt zo de externe hulpbronnen van het kind. Hierbij worden de belangrijkste externe hulpbronnen, de ouders, ook actief betrokken.

[Lees hier meer over Ruggensteun.](#)

Levenskunde

Versterken van zelfregulerende vaardigheden

Levenskunde is gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Het doel is dat kinderen op school een lesprogramma aangeboden krijgen dat hen beter leert omgaan met spanning, stress en onzekerheid na ingrijpende gebeurtenissen. Hiermee worden hun regulerende (levens)vaardigheden versterkt. Augeo biedt scholen financiële ondersteuning bij de aanschaf van een programma en de uitvoering van de lessen 'Levenskunde'. Scholen kunnen kiezen voor één van de erkende interventies 'Gelukskoffer' of 'Vriendenprogramma', of realiseren zelf een lessenreeks in samenwerking met een lokale gecertificeerde kindercoach, GGZ-praktijk of een lokale gecertificeerde trainer in mindfulness of yoga voor kinderen. In dit geval legt de samenwerkingspartner (coach/trainer) de inhoud van het programma voor en toetst Augeo dit aan de hand van een aantal inhoudelijke criteria.

Het project is specifiek bedoeld voor scholenstichtingen en welzijn-organisaties in kwetsbare wijken, waar gezinnen een hogere kans hebben op stressfactoren in hun leven. Alle kinderen uit een klas volgen hiervoor op school een aantal themalessen/bijeenkomsten.

Onderzoek

IO Research heeft het effect van Levenskunde onderzocht door te vragen naar de ervaring van betrokkenen. Dit is onderzocht aan de hand van online vragenlijsten, die ingevuld zijn door 287 leerlingen, 58 ouders, 65 docenten, 19 (externe) trainers en 27 contactpersonen. Na de vragenlijsten heeft er met 12 respondenten een telefonisch diepte-interview plaatsgevonden.

Levenskunde wordt gezien als waardevol door de meeste coördinatoren, de leerkrachten en ouders. Het is fijn dat er extra aandacht is voor sociaal emotioneel leren, zeker na de corona-pandemie. Ook 70% van de leerlingen beoordeelt de lessen positief.

Daarnaast is er gekeken naar de effecten van Levenskunde op de leerlingen. Driekwart van de trainers, de helft van de leerkrachten en een derde van de ouders geeft aan dat de leerlingen beter hebben leren omgaan met spanning, angst en onzekerheid. Daarnaast hebben kinderen meer handvatten om emoties te leren reguleren, waardoor ze zelfredzamer worden in het kunnen omgaan met tegenslag.

Van de deelnemende scholen geeft 54% aan door te zullen gaan met de lesprogramma's. Daarom heeft Augeo besloten het project een vervolg te geven in het schooljaar 2023/2024.

Lees [hier](#) meer over Levenskunde.

Ouderbijeenkomsten

Psycho-educatie voor ouders

Het Landelijk Contactpunt Ouderbijeenkomsten (LCO) biedt bijeenkomsten aan voor ouders rondom echtscheidingsproblematiek, waarin ouders zich beter bewust worden van de impact hiervan op hun kinderen. In navolging hiervan heeft Augeo Foundation i.s.m. het Janivo-fonds een aangepast programma voor bijeenkomsten laten ontwikkelen voor ouders binnen gezinnen waarvan al bekend is dat er huiselijk geweld en/of kindermishandeling speelt. Het doel is om ouders bewust te maken van het effect van het geweld op hun kinderen en te leren hoe zij hun kind meer steun kunnen bieden. Immers, een veilige omgeving en zorgzame en liefdevolle relatie met degenen die het dichtst bij het kind staan, is een belangrijke voorwaarde om veerkracht te kunnen ontwikkelen. Ook het sociale netwerk van de kinderen wordt uitgenodigd voor de bijeenkomsten. De ouders en het sociale netwerk krijgen door de bijeenkomsten inzicht in wat geweld is, de invloed van geweld op het kind, wat een kind nodig heeft en hoe je daar als ouder op kan inspelen. Dit wordt in verschillende vormen aangeboden: tekening en uitleg, videobeeld of ervaringsverhalen. De sessies worden aangeboden door het LCO.

Onderzoek

Als gevolg van de corona-pandemie heeft slechts een beperkt aantal bijeenkomsten plaats kunnen vinden, deels fysiek en deels online. In totaal hebben in drie sessies 27 ouders, 1 persoon uit het sociale netwerk van de ouders en 28 professionals meegedaan. Van de deelnemende ouders heeft 37% de vragenlijst ingevuld. Deze ouders geven aan dat zij beter kunnen inzien wat een situatie betekent voor hun kind (56%). Daarnaast geeft 33% van de ouders aan het (zeer) eens te zijn met de stelling 'Na de bijeenkomst handel/zeg/doe ik dingen anders voor mijn kind'. Tot slot geeft 66% van de ouders aan zinvolle informatie verkregen te hebben tijdens de bijeenkomst, en zij zouden andere ouders aanraden naar de bijeenkomst te gaan.

Mede door de corona-pandemie was het lastig de beoogde doelgroep te motiveren om deel te nemen. De bijeenkomsten die wél hebben plaatsgevonden, zijn positief beoordeeld.

Op basis van het relatief kleine aantal respondenten kan voorzichtig geconcludeerd worden, dat deze ouderbijeenkomsten bijdragen aan het verbeteren van een veilige omgeving en de positie van de deelnemende ouders en het sociale netwerk als belangrijkste bron van informele sociale steun voor het kind. De bijeenkomsten worden nog aangeboden via www.ouderbijeenkomsten.nl.

Lees [hier](#) meer over de ouderbijeenkomsten.